

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Idősügyi
Programja
(2025-2029)

A méltóságteljes, aktív és biztonságos időskorért

Bevezetés	4
Idősügyi Program célkitűzései, küldetése	5
Program célrendszere	5
Program küldetése	5
Helyzetelemzés	6
Demográfiai mutatók.....	6
Jövedelmi viszonyok	8
Idősek egészségügyi helyzete kerületünkben.....	9
Közzszolgáltatások az idősek támogatására	9
Idősügyi Tanács, Szociális és Civil Kerekasztal	10
Hol tart ma a helyi időspolitiká ?	11
Kihívások.....	11
A helyi Idős/idősödési politika alapelvei.....	13
A helyi Idős/idősödési politika céljai	14
A helyi Idős/idősödés politika célcsoportja	14
Prioritások és intézkedések	15
A helyi Idős/idősödés politika prioritásai.....	15
Egészség és jólét.....	15
Szociális biztonság	16
Közösségi részvétel és önszerveződés támogatása.....	16
Kommunikáció és részvételiség	16
Infrastruktúra, környezet	16
A helyi Idős/idősödés politika intézkedései	16
A Lendületben 3.0 – Erős, sikeres XIII. kerületért”	16
Egészség és jólét.....	22
Szociális biztonság	23
Közösségi részvétel és önszerveződés támogatása.....	23
Kommunikáció és részvételiség	23
Infrastruktúra, környezet	24
Partnerség.....	24

Monitoring	25
Összefoglalás	25

Bevezetés

Az Önkormányzat az elmúlt időszakban következetesen törekedett arra, hogy az idős lakosság életminőségének javítása érdekében átfogó, fenntartható és emberközpontú programokat

valósítson meg. Az Idősügyi Program 2024-es végrehajtásáról szóló beszámoló tapasztalatai megerősítették: az Önkormányzat elkötelezettsége és az érintettek aktív bevonása hozzájárul az idősök mindennapjainak segítéséhez. A következő ciklusra szóló program ezen alapokra épül. Az elfogadott beszámoló tapasztalatai alapján határoztuk meg a 2025-2029 évi időszak fejlesztési irányait:

- ❖ olyan egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltató ellátórendszerre van szükség, amely az idős korosztály számára hozzáférhetően, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat biztosít folyamatos és megbízható módon,
- ❖ a közszolgáltatások szervezésénél az idősök szükségleteit folyamatosan figyelembe kell venni,
- ❖ a szociális és egészségügyi szolgáltatások révén mérsékelni kell az önellátási képesség csökkenéséből adódó hátrányokat,
- ❖ a rehabilitációs szemlélet mellett a preventív gondolkodás gyakorlati megvalósulását kell elősegíteni,
- ❖ meg kell valósítani egy olyan gyakorlati preventív szemléletet, melyhez az egészségtudatos magatartás fontosságának megértetése és elfogadtatása, és az ehhez szükséges programok szervezése elengedhetetlen,
- ❖ az időskorúak számára megismerhetővé kell tenni, hogy a szolgáltatások milyen köre áll rendelkezésükre, azokat hogyan érhetik el,
- ❖ a rendelkezésre álló médiumok segítségével egy olyan szemlélet kialakítását kell segíteni, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse és az idős emberek iránti szolidaritás, mely megváltoztathatja az idősökhöz való negatív viszonyulást (előítéletek, sztereotípiák megváltoztatása) és hozzájárulhat a generációk közti távolság csökkentéséhez,
- ❖ továbbra is fejleszteni kell a digitális esélyegyenlőség feltételeit, folytatni kell az e-közigazgatás lehetőségének, az élethosszig tartó tanulás népszerűsítését,
- ❖ érdemes megvizsgálni az idősök klubhálózat egyes klubjainak specializációját: a számítógépes gyakorló létesítmények mintájára állandó alzheimer-, és demens tanácsadásra, felvilágosításra, az érintettek és családtagjaik segítésére szolgáló intézményekkel, szolgáltatásokkal.

Idősügyi Program célkitűzései, küldetése

Program célrendszere

Általános cél: az idősök nem csupán támogatottak, hanem aktív, elismert és megbecsült tagjai a helyi közösségnek.

Konkrét célok:

- ✓ Integrált, hozzáférhető szolgáltatási rendszer kialakítása
- ✓ Szükségletalapú közszolgáltatás-fejlesztés

- ✓ Önellátási képességek megőrzése, támogatása
- ✓ Prevenációs szemlélet erősítése
- ✓ Tájékoztatás, információhoz való hozzáférés javítása
- ✓ Szemléletformálás a társadalmi elismerés és generációk közötti kapcsolatok erősítése érdekében
- ✓ Digitális esélyegyenlőség fejlesztése, élethosszig tartó tanulás támogatása
- ✓ Idősklubok hálózatának funkcionális fejlesztése, specializálása

Program küldetése

a XIII. kerületben élő idősödő állampolgárok, az időskorúak számára

- ✓ olyan támogató és befogadó környezet biztosítása, amely lehetővé teszi számukra a méltóságteljes, aktív, biztonságos és közösségi életet. Hozzájárul a „jól-létükhöz”, az egészségmegőrzéshez, a szociális biztonság javításához, az élethosszig tartó tanulás lehetőségéhez és a generációk közötti szolidaritáshoz.
- ✓ olyan szolgáltatási rendszer működtetése és fejlesztése, amely az idősödés folyamatát nem teherként, hanem értéként kezeli, és elősegíti az idősök testi-lelki jóllétét, társadalmi részvételét és önállóságuk megőrzését.

A program küldetése kifejezi a kerületi Önkormányzat értékeit és hozzáállását az idősügyhöz, az idősödés ügyéhez. A fentiek alapján megállapítható, hogy a XIII. kerület számára az idősökkel való foglalkozás egy átfogó, komplex szemléletmód szerves része. Az Önkormányzat az „idősbarát” környezet kialakítását nem elszigetelt intézkedések mentén, hanem az érintett korosztállyal való aktív együttműködésben, életük valamennyi területére kiterjedően valósítja meg.

Ez az értékrend tükröződik a kerület Lendületben 3.0 - Erős sikeres XIII. Kerületért című ciklusprogramjában. A középtávú terv irányt mutat a kerület társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődésében. A program elfogadott alapelvei – mint az integrált gondolkodás, a nyitottság, a fenntarthatóság, a biztonság, a szolgáltató szemlélet, a partnerség, az együttműködés, a felelősség, a rekreáció, a szolidaritás, a hagyományőrzés és az értékteremtés – mind olyan szempontok, amelyek megerősítik: az idősök jól-léte a kerület jövőjének stratégiai kérdése.

A ciklusprogram valamennyi területe, pontja érinti az idősök életminőségét és mindennapi életét. A dokumentum egy önálló, Idősbarát Kerület című fejezetben foglalkozik a szépkorúak célcsoportjával.

Helyzetelemzés

Demográfiai mutatók

A demográfiai mutatók közül kiemeltünk olyan statisztikai adatokat, amelyek alátámasztják az idősellátás rendszere iránti igényt. A 60 év feletti lakosság nem és korcsoport szerinti megoszlását (2025. január 1. adatait) az alábbi táblázat mutatja be.

Népesség életkora	Nő	Férfi	Összesen
100+	61	35	96
95-99	114	56	170
90-94	522	221	743
80-89	3299	1592	4891
70-79	7101	4275	11376
60-69	6463	4735	11198
19-59	36743	34927	71670
0-18	8677	9143	17820
Teljes népesség	62980	54984	117 964

1.számú tábla. Forrás: BM nyilvántartás 2025

Kerületünkben a vizsgált korosztályban magasabb a nők száma. A 60. életévüket betöltött embereknek 61,7%-a nő. Országos adat szerint a születéskor várható élettartam 76,66 év (KSH, 2024. év) A férfiak korai halálozási adataiból (a születéskor várható élettartam 73,62 év) következik, hogy életük utolsó éveire a nők (születéskor várható élettartam 79,59 év) jelentős hányada elveszíti a társát, sokszor teljesen magára marad.

Az alábbi tábla mutatja be a kerületrészek szerinti lakosságszámot, külön feltüntetve a 65. év felettiek számát és arányát a lakosság létszámához viszonyítva (2025. augusztus 21. adat).

Kerületrész	Lakónépesség		
	65-120 éves	Népességszám	Összes időskorúak %-ban
Újlipótváros	7 705	31 473	24,5%
Vizafogó	3 581	17 715	20,2%
Angyalföld	12 039	69 346	17,4%
Göncz Árpád Városközpont	21	159	13,2%
Népsziget	6	52	11,5%
Összesen:	23 352	118 745	19,7%

2. számú tábla. Forrás: helyi vizuál nyilvántartási rendszer

A 65. életévüket betöltöttek, száma 23 087 fő, a kerület lakónépességének 19,57 %-át teszik ki. A demográfiai helyzet összefüggésében az egyik legfontosabb információt a kerület

korfája nyújtja. Az öregségi index fokozatosan emelkedett, a koreloszlásban az idősebbek felé való eltolódás jellemző.

Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. Országos adat szerint 145, 6 % (KSH 2024.év)	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
	2024.01.hó	23 009	14 369
	2025.01 hó	23 087	14 104

Fővárosi adat szerint **143, 2 %** 3. számú tábla. Forrás: helyi vizuál nyilvántartási rendszer (KSH 2024.év)

Az ellátórendszer tapasztalatai alapján magas az egyedül élő idők aránya.

Egyszemélyes háztartásban élők száma (fő) életkor szerint	Nő	Férfi	Összesen
80+	2096	942	3038
76-80	2302	883	3185
71-75	3007	1908	4915
65-70	3331	1438	4769
Egyszemélyes háztartásban élők száma (fő) összesen	10736	5171	15907

4. számú tábla. Forrás: helyi vizuál nyilvántartási rendszer és szociális nyilvántartás
Magas az egyedül élő idők aránya, becslést adat szerint 68,9%, ezen belül is az egyedül élő idősödő nők aránya.

Jövedelmi viszonyok

Az idősödő korcsoportok általános helyzetét befolyásolja a nyugdíjas ellátási formák típusa és a nyugdíjak összegére vonatkozó adat. A Magyar Államkincstár adatszolgáltatása 2025. januári állapotot mutat be:

Ellátási forma	2025. január				
	nő		férfi		összlétszám (fő)
	fő	teljes ellátás átlag összege (Ft.)	fő	teljes ellátás átlag összege (Ft.)	
Öregségi nyugdíj	14 318	283 596,-	7 271	315 121.-	21 589

Korhatár alattiaknak járó ellátások	29	376 234.-	163	407 278.-	192
Rokkantsági és rehabilitációs ellátások	909	142 251.-	656	143 793.-	1 565
Özvegyi nyugdíj	114	141 369.-	66	115 701.-	180
nyugellátás összesen	15 370		8156		23 526

5 számú tábla, forrás: MÁK 2025. január

A nyugellátás valamilyen formájában összesen 23 526 fő részesül. A nyugellátások körében a férfiak magasabb összegű nyugellátásban részesülnek. Ez alól kivétel az özvegyi nyugdíj.

Kiemelt figyelmet fordítunk a XIII. kerületben élő nem magyar anyanyelvű, kisebbségi vagy bevándorló háttérrel rendelkező idősre is. E csoport tagjai különféle nyelvi, kulturális és információs akadályokkal szembesülhetnek, amelyek akadályozzák őket a szociális és egészségügyi szolgáltatások elérésében, a közösségi életbe való bekapcsolódásban, és az ügyintézésben.

Összességében:

- ❖ a helyi öregedési index 163,9 %,
- ❖ a kedvezőtlen férfi mortalitás miatt a nők aránya magasabb,
- ❖ az egyedül élő idősök aránya (69%), ezen belül is a nők aránya (67 %) magas,
- ❖ a kerületi nyugellátások mértéke – kivétel az özvegyi nyugdíj - a férfiak esetében magasabb.

Idősök egészségügyi helyzete kerületünkben

A kerületünkben élő idősebb korosztály körében leggyakrabban előforduló népbetegségek elsősorban belgyógyászati jellegűek. Ezek közül kiemelkednek a keringési- és anyagcsere-rendszert érintő megbetegedések, a szívbetegségek (az érintettek körülbelül 10%-át érintik), az agyér betegségek (5%), a magas vérnyomás, amely az idősök 30%-ánál fordul elő. Emellett növekvő tendenciát mutatnak a rosszindulatú daganatos betegségek és a mozgásszervi problémák is.

Kiemelt egészségügyi kihívást jelent továbbá a mozgásszegény, egészségtelen életmód, és az ebből eredő szövődmények.

Meg kell említeni a demenciát, amely megelőzése, kezelése jelentős feladatokat ró a családra, a szakemberekre. A demencia nem egyetlen betegség, hanem egy gyűjtőfogalom, amely különböző betegségekhez társuló tüneteket foglal magába. A szakirodalom szerint a demencia nem az öregedés természetes velejárója, kialakulására számos, nehezen befolyásolható tényező hat (például életkor, genetikai hajlam, Down-szindróma). Ugyanakkor az egészségtudatos életmód ösztönzésével és a lehetőségek biztosításával sokat tehetünk

megelőzése érdekében. A rendszeres fizikai aktivitás és a szellemi tréningek szintén késleltethetik a szellemi hanyatlást.

Közzolgáltatások az idők támogatására

A kerületben a helyi közzolgáltatások fejlesztésében és működtetésében érvényesül az idősbarát szemlélet, amely átfogja a településfejlesztést, az üzemeltetést, a közösségi terek létrehozását és az egészséges életmód közösségi feltételeinek támogatását.

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát maradéktalanul ellátja az idők ellátása terén is. Az önként vállalt szolgáltatásokat az idők életminőségének javítása és a költségvetési lehetőségek figyelembevételével szervezi. Kiemelt figyelmet kap a szociális ellátórendszer, a pénzbeli és természetbeni támogatások, és az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Az aktív és minőségi időskor megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy az idők számára elérhetőek legyenek társas-közösségi terek, színvonalas szabadidős programok, amelyek lehetőséget adnak közösségi részvételre és az élménygazdag szabadidős tevékenységekre. Az életminőséget jelentősen javítja, ha az idősödő lakosság bekapcsolódhat közösségi életbe, olyan programokba, amelyek segítik a fizikai, szellemi és lelki aktivitás fenntartását, valamint mérséklik az időskorra jellemző elmagányosodást.

A Szociális Szolgáltató Központ szervezi a szociális alapszolgáltatásokat. Célja: az idős ember saját otthonában és környezetében kapjon segítséget. E szolgáltatások (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idők nappali ellátása) támogatják az önálló életvitel fenntartását, és segítenek az egészségi vagy mentális problémák kezelésében.

Tíz idők klubja és két gondozási központ működik. A Gondozóház átmeneti elhelyezést biztosít váratlan krízishelyzetek esetén, és összekötő szerepet tölt be a házi segítségnyújtás és az intézményi gondozás között.

A pénzbeli és természetbeni ellátások részben általános, részben célzott támogatásokat biztosítanak az idők számára. Ezek hatékonyságát évente felülvizsgáljuk, és a lakosság aktuális szükségleteihez igazítjuk, így építve ki a helyi szociális védőhálót, amely a korosztály társadalmi kirekesztődését hivatott megelőzni.

Az egészségügyi alap- és szakellátás összehangoltan működik, képzett és tapasztalt szakemberek közreműködésével. Az Önkormányzat vállalja a járóbeteg-szakellátás működtetését. Az alapellátásban 60 felnőtt háziorvos, 18 felnőtt fogorvos dolgozik korszerű körülmények között.

Tudatában vagyunk annak, hogy az egészséget nem kizárólag az egészségügyi ellátás befolyásolja, hanem számos társadalmi tényező is. Ezért kiemelt figyelmet fordítunk a megelőzésre, szűrőprogramokra és az idők aktivitását ösztönző programok szervezésére.

A kerületi közművelődési és sportlétesítmények és a modern, funkcionális közterek is hozzájárulnak az egészséges életmód kialakításához és fenntartásához. A programok között egyre nagyobb szerepet kapnak a rendszeres mozgási lehetőséget biztosító rendezvények. Kerületünk büszke a szenior sportmozgalomra, és az idők olimpiájára, amelyet testvérvárosainkkal közösen szervezünk.

Idősügyi Tanács, Szociális és Civil Kerekasztal

Az idősök érdekében működik a helyi Idősügyi Tanács. A Tanács elnöke a humán szakterületért felelős alpolgármester, üléseit évente két alkalommal tartja.

A Tanács célja, hogy az önkormányzati döntéshozatalban és programalkotásban érvényesüljenek az időskorúak érdekei. Fő feladatai közé tartozik:

- ✓ az idősök érdekeinek képviselése,
- ✓ az őket érintő programok és koncepciók véleményezése, javaslatok megfogalmazása,
- ✓ a helyi idősök által felvetett igények hatékony képviselése,
- ✓ az információáramlás elősegítése a döntéshozók és az időskorú lakosság között.

Az Idősügyi Tanács munkáját kiegészíti a kerületi Szociális Kerekasztal és a Civil Kerekasztal tevékenysége, amelyekben több, idősökkel foglalkozó szervezet is képviselteti magát. A kialakított együttműködési rend szerint minden önkormányzati fejlesztési dokumentumot és azok végrehajtásáról szóló beszámolót megvitatnak, és véleményeikkel, javaslataikkal aktívan hozzájárulnak az idősök életminőségének javításához és érdekeik érvényesítéséhez.

A Szociális és a Civil Kerekasztal a jövőben is kiemelt szerepet játszik az együttműködések előmozdításában, a közös kezdeményezések ösztönzésében, az Idősügyi Tanács és a civil szervezetek tevékenységeinek összehangolásában.

Hol tart ma a helyi időspolitikája?

Budapest XIII. kerületének időspolitikája példaértékű, komplex és hosszútávú megközelítést alkalmaz az idősök életminőségének javítása érdekében. Az elmúlt évtizedben a XIII. kerület idős/idősödési politikája jelentős fejlődésen ment keresztül, mennyiségi és minőségi szempontból is. A kerület célkitűzése nem csupán a hagyományos szociális ellátás biztosítása, hanem egy olyan idősbarát környezet kialakítása, amely aktív, méltóságteljes és biztonságos életformát tesz lehetővé az idősödő lakosság számára. Az Önkormányzat az idősödés kihívásait az élet minden területére kiterjedő, integrált szemléletmóddal közelíti meg.

Kihívások

Az új kor kihívásai olyan területet hoztak előtérbe, amelyek az idősök életére is közvetlen hatással voltak. Közvetett módon (pl. környezeti változások), vagy közvetlenül (digitális eszközök használata). Ezekre a kihívásokra a helyi időspolitikája reagált a hagyományos közszolgáltatások szervezése mellett.:

- ❖ Klímaváltozás, extrém időjárás
- ❖ Digitalizáció és "smart" technológiák elterjedése
- ❖ Okos és fenntartható város (Smart City) kihívásai

- ❖ Információbiztonság, adatvédelem
- ❖ Közösségi kapcsolatok új formái
- ❖ Szociális biztonságot befolyásoló gazdasági tényezők (energia áremelés, infláció,)

Kihívás	Hatása az idők korosztályára	Megtett intézkedések
Klímaváltozás, extrém időjárás	Hőhullámok, légszennyezettség egészségi állapotra hatása	Tájékoztatások. Közterületi beruházások: párapu, ívókút, zöldterületek rendszeres gondozása, Szemléletformálást ösztönző programok szervezése (step2Stop, mobilitási napok, közterületi rendezvények, zöld pályázatok)
Digitalizáció és "smart" technológiák elterjedése	a hétköznapi ügyintézés, a mindennapok tevékenységei áttérőnek a virtuális világba, a digitális eszközök megismerésében, használatában nehézségek, akadályok jelentek meg. Hozzáférés korlátozottsága.	Szemléletformálás, új eszközök elfogadtatása, segítségnyújtás e-ügyintézésben, motiváció felkeltését segítő programok szervezése. Hátrányos helyzetűek részére eszköz pályázat lebonyolítása Képzések szervezése idők klubjaiban
Okos és fenntartható város (Smart City) kihívásai	új technológiáktól való elzárkózás, félelem fenntarthatóság gyakorlati elemeiről ismerethiány	Okos szoba kialakítása, Ezüstkör Idők Klub Szabolcs u. 12-14. szám alatt. Szociális szolgáltatások során okos eszközök használata. Pályázatok kiírása, rendezvények szervezése
Információbiztonság, adatvédelem	Digitális csalási formák megjelenése, trükkös csalások elterjedése	Képzések, tájékoztatások, prevenciós programok szervezése
Közösségi kapcsolatok új formái	ismerethiány, elmagányosodás, kirekesztettség érzése	Idők klub szakmai programjának folyamatos fejlesztése a felmerülő igények szerint. Együttműködés a közművelődés, a mozgás, a

		képzés területén dolgozó szakemberekkel Partnerség idősokkal foglalkozó civil szervezetekkel. Generációs programok
Szociális biztonságot befolyásoló gazdasági tényezők	Életminőség romlása, bizonytalanság, emelkedő rezsiköltségek, élelmiszerárak és gyógyszerárak drágulása, félelem a jövőtől	Helyi rendelet hatásának folyamatos vizsgálata, új ellátási formák bevezetése Rezsitanácsadás szervezése.
Generációváltás a nyugdíjasok körében	A mai friss nyugdíjasok a "baby boomer" és az X generáció tagjai, aktívabb életet éltek, magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, és többnyire tudatosabban készültek a nyugdíjas éveikre.	Nappali ellátás során változatos programok szervezése. Önkéntesség erősítése.
A nem magyar anyanyelvű, kisebbségi vagy bevándorló háttérrel rendelkező idősök megjelenése	Nyelvi nehézségek, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a tájékozódás, az izoláció és a kulturális beágyazottság hiánya	Nyelvi ismeretek bővítése. Interkulturális érzékenyítés a szolgáltatásokban dolgozó munkatársak körében,

A táblában foglalt hatások és ezekre adott önkormányzati válaszok az idősök esetében kiemelt jelentőségűek, élethelyzetük gyakran kiszolgáltatottabb az aktív kereső korosztályhoz képest. Az egyedül élő idősök élete különösen sérülékeny, és a következmények sokszorozottan hatnak az életminőségükre. A válaszok minőségét és az idősökhöz való viszonyulást, az idősellátásban dolgozó munkatársak felkészültsége, szemlélete és kompetenciája alapjaiban határozza meg.

A helyi Idős/idősödési politika alapelvei

- ❖ **Méltóság:** Az idős emberek emberi méltóságának, önállóságának megőrzése.
- ❖ **Szolidaritás:** Társadalmi összefogás erősítése az idősök iránti megbecsülés és támogatás érdekében.
- ❖ **Egyenlő esélyek:** A közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása az idősök számára.

- ❖ **Pozitív diszkrimináció:** A hátrányos helyzetben élő idősök célzott támogatása.
- ❖ **Fenntarthatóság és értékőrzés:** Az idősök tudásának, élettapasztalatának megbecsülése, a hagyományok ápolása.

A helyi Idős/idősödési politika céljai

- ❖ Életminőség javítása: Az idősök életkörülményeinek, egészségi állapotának, mentális jólétének folyamatos támogatása.
- ❖ Aktív idősödés elősegítése: A közösségi életben való részvétel, a fizikai és szellemi aktivitás ösztönzése.
- ❖ Önállóság megőrzése: A saját otthonban történő, biztonságos időskor elősegítése minőségi otthoni szolgáltatásokkal.
- ❖ Társadalmi szerepvállalás támogatása: Az idősök tudásának, tapasztalatának aktív bevonása a közösségi életbe.
- ❖ Hozzáférhető közszolgáltatások: Modern, idősbarát közszolgáltatások biztosítása minden kerületi lakos számára.

A helyi Idős/idősödés politika célcsoportja

A helyi idős-/idősödés politika célcsoportja tágabb, mint a „nyugdíjas korú” lakosság. Az idősödés teljes életszakaszát öleli át, az aktív középkorúaktól kezdve az időskor végéig, figyelembe véve a sokféleséget és az egyéni szükségleteket.

- Idősödő személyek (50–64 év) még aktív keresők, de már közelítenek a nyugdíjkorhatárhoz
- Fiatal idősök (65–74 év) általában önellátók, aktívak, sokan közösségi és önkéntes tevékenységekben vesznek részt
- Idős emberek (75 év felett) nagyobb az egészségügyi és szociális segítség iránti igény
- Egyedül élő idősök (bármely korosztályból)
- Demenciával élők, fogyatékkal élő idősök, a speciális szükségleteikkel
- Gondozást végző családtagok

Prioritások és intézkedések

Az Idősügyi Program alapvető célja, hogy támogassa a XIII. kerületben élő idős korú lakosság életminőségének javítását, és biztosítsa számukra az aktív, méltóságteljes, közösségben megélt idős kor feltételeit. E célkitűzés szoros összhangban áll az Önkormányzat **Hosszú Távú Fejlesztési Konceptiójában** megfogalmazott jövőképpel, amely a kerületben élő és dolgozó emberek számára egy tiszta, biztonságos, kényelmes, élhető, esztétikus és környezettudatos városi környezet kialakítását és fenntartását irányozza elő.

A Program egyik kiemelt alapelve az integrált városfejlesztés megközelítésének alkalmazása az időspolitikában is. Ez azt jelenti, hogy a városrészek fejlődése, az infrastrukturális beruházások, a szolgáltatások és a közösségi terek fejlesztése nem különül el az idősödő lakosság szükségleteinek figyelembevételétől, kifejezetten azok támogatására és beemelésére törekszik. Az idősügyi program célrendszere olyan intézkedések megvalósításával foglalkozik, amelyek elősegítik, hogy az időskorúak minél tovább megőrizhessék fizikai és mentális egészségüket, önállóságukat, aktivitásukat és kapcsolódásaikat családjukhoz, közösségeikhez és a tágabb társadalomhoz.

Kiemelt cél az idős emberek részvételének támogatása a közösségi életben, az önkéntesség, a generációk közötti párbeszéd, és az idősök tudásának és tapasztalatainak hasznosítása a kerület fejlődése érdekében. Ennek érdekében a program figyelmet fordít az egészséges életmódot elősegítő programokra, a szociális és egészségügyi ellátórendszer erősítésére, a fizikai és digitális elérhetőség javítására, a lakhatási feltételek korszerűsítésére, a demenciabarát és akadálymentes környezet kialakítására.

Az Önkormányzat 2025–2029. közötti időszakra szóló idősügyi feladatait és az ezek megvalósításához szükséges intézkedéseket a „**Lendületben 3.0 – Erős, sikeres XIII. kerületért**” című ciklusprogram értékrendjéhez és alapelveihez igazodva határoztuk meg. A ciklusprogramban kijelölt fő stratégiai beavatkozási pontok – úgy, mint az egészségmegőrzés, társadalmi kohézió, esélyegyenlőség, lakókörnyezet fejlesztés és fenntarthatóság – mindegyike szoros kapcsolatban áll az időspolitikai célokkal is. Az idősügyi program ezekhez illeszkedve biztosítja az idősök társadalmi szerepének elismerését, részvételük megerősítését, valamint életminőségük hosszú távú javítását.

A helyi Idős/idősödés politika prioritásai

Egészség és jólét

- Prevenciós programok szervezése.
- Szenior sportprogramok, séták, tornák bővítése.
- Mentálhigiénés támogatás, demenciával élők számára speciális programok, családok segítése.

Szociális biztonság

- Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres segítségnyújtás fejlesztése.
- Idősök nappali ellátásának kapacitásbővítése, minőségi szabadidős programok szervezése.
- Gondozóház szerepének erősítése.

Közösségi részvétel és önszerveződés támogatása

- Idősbarát közösségi terek fejlesztése.

- Az idősök önszerveződő csoportjainak, civil szervezeteinek folyamatos támogatása (pályázatokkal, helyszínbiztosítással, szakmai támogatással).
- A tapasztalatok átadásának ösztönzése: idősök-és fiatalok közötti generációs programok támogatása.

Kommunikáció és részvételiség

- Az Idősügyi Tanács szerepének további erősítése, gyakorlati javaslatok beemelése az önkormányzati döntésekbe.
- Az idősök tájékoztatásának fejlesztése: könnyen elérhető, érthető, idősbarát kommunikációs csatornák.
- Rendszeres konzultációk, fórumok szervezése az idősök bevonásával.

Infrastruktúra, környezet

- Az akadálymentesítés folytatása a közterületeken, intézményekben.
- Pihenőhelyek, ivókutak, biztosítása az idősök számára a köztereken.
- Funkcionális közparkok, közösségi kertek fejlesztése az aktív időskor támogatására.

A helyi Idős/idősödés politika intézkedései

A Lendületben 3.0 – Erős, sikeres XIII. kerületért”

A Lendületben 3.0 – Erős, sikeres XIII. kerületért” ciklusprogram IDŐSBARÁT KERÜLET teljes fejezete, a SZOLIDÁRIS KERÜLET, a BIZTONSÁGOS KERÜLET, az OKOS KERÜLET, a KULTURÁLIS-SPORTOS KERÜLET egyrésze fogalmaz meg konkrét feladatokat az idős korosztály részére.

Feladat	Felelős/Határidő	Intézkedés
IDŐSBARÁT KERÜLET		
Az idősök klubjaiban folyamatos programlehetőségeket kínálunk.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Tematikus klubnapok (filmklub, történelmi emlékest, vers- és mesemondó klub, írókör gasztróklub, irodalmi estek, zenehallgató délutánok,) havi rendszerességgel
		Interaktív művészeti műhelyek (kerámia, festés, kézműves)
		Kerületi klubok közti barátságos vetélkedő szervezése
		Ki Minek a Mestere? program bevezetése
A Hegedűs Gyula utca 111-119. és a Hegedűs Gyula utca 123-125. számú telephelyek funkcióváltásával bővítjük az idősök részére nyújtott szolgáltatásokat, a klubhálózat férőhelyszámát és új Gondozási Központot hozunk létre.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2027. december 31	A beruházás két ütemben történik. A működési engedély feltétele: Szociális Szolgáltató Központ Alapító Okirat módosítása, szakmai program elkészítése.
Segítjük az idősök önálló életvitelét saját otthonukban.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	„Idősbarát lakás átalakítási program folytatása” (pl. fürdőszoba átalakítás, kapaszkodók, csúszásgátlók felszerelés támogatása)
		Távprogramok szervezése: online gyógytorna, közösségi beszélgetések
		Kapcsolat fenntartása a közösségi szolgáltatásokkal: pl. könyvtár, online szabadidős programokhoz hozzáférés

Működtetjük a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Személyre szabott gondozás biztosítása.
A Gondozóházban biztosítjuk az arra rászoruló idősök átmeneti elhelyezését	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Célja, hogy segítsen megőrizni vagy helyreállítani az önálló életvitelt, és tehermentesítse a hozzátartozókat. Egyben alkalmas krízishelyzetek kezelésére.
A gyógyszerköltségek enyhítéséhez támogatást nyújtunk. A 75 év felettiek részére egyszeri 30.000 Ft gyógyszer-támogatást biztosítunk.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2027. április	1/2023.(I.17) önkormányzati rendelet módosítási javaslat elkészítése
Az öregségi nyugdíjellátásban részesülő lakosok kerületi uszodabérlet költségeit részben átvállaljuk	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Az úszás az egyik legegészségesebb mozgásforma, életkortól és edzettségi szinttől függetlenül. Ezért Önkormányzat célzottan támogatja, hogy minél több szépkorú részt vehessen.

Feladat	Felelős/Határidő	Intézkedés
SZOLIDÁRIS KERÜLET		
A változó igényekhez igazítjuk a szociális támogatások, szolgáltatások körét.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	A helyi szakemberek évente vizsgálják a támogatási rendszer érvényesülését, hatékonyságát és ennek alapján készítik el javaslataikat.
Bővítjük a pályázati úton igénybevehető támogatások számát.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2026. április	1/2023.(I.17) önkormányzati rendelet módosítási javaslat elkészítése
Biztosítjuk a Lehel Csarnokban levásárolható tavaszi és őszi élelmiszer vásárlási utalványokat és 10.000 forintra emeljük az összegét.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2025. december	A támogatási összeg fokozatos emelése
A lakhatási költségek csökkentése érdekében támogatjuk a rászorultakat. A lakhatási költségek enyhítéséhez nyújtott támogatásokat 10.000,- Ft/fő/hónapra emeljük.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Módosító rendelet: Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2025. (III. 25.) önkormányzati rendelete
Rezsicsökkentési tanácsadást működtetünk.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	A tanácsadásnak elemei: információnyújtás, tudatos energiahasználat, támogatás,

Feladat	Felelős/Határidő	Intézkedés
egyéb fejezetek		
Biztonságos Kerület: Felvilágosítással, prevenciós programokkal, tanácsadással segítjük a fiatalok és az idősek áldozattá- és bűnelkövetővé válásának megelőzését, a családon belüli erőszak megakadályozását.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	„Biztonságos otthon” program bevezetése: Tűz- és balesetmegelőzési program bevezetése
		Tájékoztató előadások szervezése pl. trükkös csalások, telefonos csalások, online átverések témában)
		Anonim tanácsadási lehetőség biztosítása.
		Füstjelző és szénmonoxid-érzékelő eszközökre támogatási lehetőség biztosítása
		Munkatársak képzése a jelzőrendszer fejlesztése érdekében: az idősek bántalmazását vagy kizsákmányolását gyorsan felismerjék.
Egészséges Kerület: Előtérbe helyezzük a prevenciót és rendszeresen szervezzük a lakossági szűrővizsgálatokat. Évente legalább 2000 szűrővizsgálati férőhelyet biztosítunk.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2025. december 31., ezt követően folyamatos	Egészségnapok és prevenciós rendezvények lebonyolítása
Okos Kerület: Gondoskodunk a digitális készségek fejlesztéséről a nyugdíjasok é a hátrányos helyzetűek körében.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Online ügyintézés lépésről lépésre” tanfolyamok: NAV, e-recept, ügyfélkapu, netbank.
		Szenior TechNap évente: eszközbemutatók, kipróbálás
		E-ügyintézés helyszíni segítségnyújtása otthon vagy klubban.
		Online klub – virtuális

		közösségi tér, hibrid klubélet bevezetése.
		Online nagy receptcsere, online Kortalan évek, online filléres ötletek.
Kulturális-Sportos Kerület: Az óvodás és nyugdíjas korosztálynak rendszeres sportfoglalkozásokat szervezünk.	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Sétálj a szívedért” mozgalom bevezetése szenior túsakkal.
		Mozgásban az élet” – heti szabadidős mozgásprogram-sorozat szervezése: nordic walking, senior jóga, tai chi, gyógytorna, táncos torna
		Szenior sportnap szervezése
Európai Kerület: Testvérvárosi kapcsolatainkat ápoljuk és testvérvárosaink értékeit megismertetjük a kerületi lakosokkal	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Testvérvárosi közös időspolitikai projektek szervezése.
		„Idősek olimpiája” szervezése

A megfogalmazott prioritások érvényesülése érdekében az alábbi intézkedéseket foglalmaztuk meg, amelyek tovább erősítik a méltóságteljes, aktív, biztonságos és közösségi időskor feltételeit:

Egészség és jólét

Szociális biztonság

Közösségi részvétel és önszerveződés támogatása

Kommunikáció és részvételiség

Infrastruktúra, környezet

Feladat	Felelős/Határidő	Intézkedés

Egészség és jólét		
„Demenciabarát” település minősítés	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: 2029. december 31.	Demencia tanácsadó é edukációs napok szervezése időseknek és hozzátartozóknak
		„Demenciabarát” minősítés feltételeinek megszervezése: a XIII. Kerületben egy elfogadó közösség kialakítása, ahol a demenciás betegek és hozzátartozóik számára biztonságos és támogató környezet van.
Tabu témákról nyíltan	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	témák: gyász feldolgozás, Halál, elmúlás, súlyos betegség, Családi konfliktusok, gyerekekkel való viszony, függőségek, szenvedélybetegség
Sétálj az egészségedért program szervezése	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Célcsoport: idősebb felnőttek, akik mozgásukban korlátozottak, de még képesek gyalogolni, krónikus betegséggel élők. Cél: Fizikai állapot romlás lassítása, lelki egészség támogatása, közösségi élmény biztosításával.
Életút kampány szervezése	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Idősek személyes történeteinek bemutatása
Szociális biztonság		
Szociális jelzőrendszer működtetése	Felelős: Holopné Schramek Kornélia	Szociális alapszolgáltatások iránti igények rendszeres vizsgálata.

	alpolgármester, Határidő: folyamatos	Szociális ügyintézésben segítségnyújtás a XIII. kerületi szépkorúak részére.
		Idősekkel kapcsolatos bejelentések rövid időn belüli megvizsgálása
Szakemberek képzése	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Szakemberek képzése, a szépkorúak teljes körű, személyre szabott szolgáltatások magas színvonalú szervezése érdekében.
Közösségi részvétel és önszerveződés támogatása		
Szépkorú önkéntesség program	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Közös programok szervezése
		Önkéntesség népszerűsítése
Kommunikáció és részvételiség		
Kommunikációs csatornák működtetése, igény szerinti alakítása	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	Közösségi tervezésbe való bevonás
		Digitális írástudás fejlesztése
		Javaslattevési lehetőség intézményi szinten: ötletdoboz bevezetése
A munkatársak felkészítése, folyamatos képzése	Felelős: Holopné Schramek Kornélia alpolgármester, Határidő: folyamatos	A munkatársak számára belső és külső képzések, szakmai műhelyek és esetmegbeszélések szervezése, annak érdekében, hogy biztosítsa a felkészültséget a változó szükségletekhez való alkalmazkodásra. Emellett a generációs váltás az ellátórendszerben (új típusú igények, aktívabb idősök) is indokolja az új módszerek,

		szemléletek elsajátítását.
Infrastruktúra, környezet		
Intézményi hálózat idősbarát működtetése	Felelős: Dr. Puchner Gábor, alpolgármester, Határidő: folyamatos	10 éves intézményi felújítási program szerinti felújítás
		Mozgásbarát terek kialakítása, amelyek elősegítik a társas kapcsolatokat és az aktív életmódot.
	Felelős: Csiga Gergely, alpolgármester, Határidő: folyamatos	Zöld, környezettudatos időszügy

Partnerség

A program tervezésekor és a végrehajtás során számítunk az idősokkal foglalkozó szakmai és civil szervezetekre, a feladatok kapcsán érintett területek felelős vezetőire, munkatársaira. Biztosítjuk az érintett szakterületekkel történő folyamatos egyeztetést, igényeljük, hogy partnereink szakmai részanyagokkal, javaslataikkal járuljanak hozzá a megvalósításhoz.

A tervezés és a végrehajtás eredményessége és hatékonysága feltételezi a civilek, az egyházak, önszervező közösségek és önkéntesek bevonását és együttműködését is.

A következő időszakban szorosan együttműködünk a civil szervezetekkel, egyházi szervezetekkel, egészségügyi és szociális intézményekkel. Ennek egyik területe a Szociális és Civil Kerekasztal.

Az intézkedések eredményességet az idősök aktív részvétele erősíti. Bevonásuk az aktivitásuk és önértékelésük erősítése mellett értékes társadalmi hozzájárulást is jelent.

Monitoring

Kiemelt feladat a helyi Idős/idősödés politikai intézkedések eredmények folyamatos figyelemmel kísérése.

A monitoring-rendszer lehetővé teszi a helyi beavatkozást azokon a területeken, ahol a kitűzött célok elérése nem a programban megfogalmazott ütemezés szerint halad, vagy ahol az eredeti célokkal ellentétes irányú folyamatok tapasztalhatók.

Évente a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság felé összefoglaló jelentést készítünk a programban foglalt célok megvalósulásáról. A monitoring jelentés tartalma:

- az idők gazdasági, társadalmi és környezeti helyzetének elemzése,
- a meghatározott feladatok végrehajtása során elért eredmények értékelése.

A jelentés a programban megfogalmazott összes területre kiterjed. Az értékelések hatékony és sikeres végzéséhez egy értékelési rendszert dolgoztunk ki. Tartalma: az értékelések szisztematikus megközelítése, az értékelési szükségletek felmérése, továbbá az eredmények tervezett felhasználása.

A Képviselő-testület két évente értékeli az intézkedések hatékonyságát és az időarányos teljesítést.

Az önkormányzati intézményekben, a Szociális Szolgáltató Központban és a Gondozóházban integrált minőségirányítási rendszer működik. Egyik eleme az idők körében végzett rendszeres elégedettség vizsgálatok. Ezek eredményei is hozzájárulnak az intézkedések hatékonyságának növeléséhez. A beérkező észrevételek, vélemények megjelennek a program éves felülvizsgálatában.

Összefoglalás

Önkormányzatunk elkötelezett az idők tisztelete, megbecsülése és támogatása iránt. A helyi idős/idősödési politika célja, hogy erősítse azt a szemléletet, amely növeli az idősor társadalmi elismertségét, az idők iránti szolidaritást, és elősegíti olyan feltételek fenntartását, amelyek révén az idők megőrizhetik emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat. Az egyik kulcsterület a prevenció és az aktív életmód támogatása, amely az egészségi állapot megőrzés mellett közösségi kapcsolatok erősítését is szolgálja.

Egy felkészült, nyitott és empatikus munkatársi közösség az idősbarát szolgáltatások egyik legfontosabb garanciája, ezért a humán erőforrás rendszeres képzése elengedhetetlen feladat.

A jövőben is kiemelt figyelmet fordítunk az idők életkörülményeinek javítására, támogatásuk biztosítására, kulturális és szabadidős lehetőségeik bővítésére. Folyamatosan fejlesztjük a közszolgáltatásokat annak érdekében, hogy a szépkorúak minél tovább saját otthonukban, megszokott környezetükben élhessenek.

A helyi idős/idősödési politikában aktívan együttműködnek a különböző szakterületek intézményei és szakemberei. Az Önkormányzat támogatja az idők önszerveződő közösségeit és szervezeteit, amelyek révén a szépkorúak aktív szereplői maradnak a közösségi életnek.

Minden területen törekszünk arra, hogy az idők egyenlő eséllyel férjenek hozzá a közszolgáltatásokhoz és a mindennapi életvitelükhöz szükséges lehetőségekhez. A hátrányos helyzetű időseket pozitív diszkriminációval támogatjuk.

A helyi idős/idősödési politikát a szolidaritás eszméje hatja át. Átfogóan elmondható, hogy a felelősség, a szolidaritás, a hagyományőrzés, az értékteremtés és a fenntarthatóság továbbra is meghatározó alapelvek az önkormányzati idősügyi tervezésben, döntéshozatalban és a megvalósítás során.

Azt valljuk, hogy az időskor akkor lehetőségekkel teli életszakasz, ha az Önkormányzat megteremti hozzá a megfelelő és támogatói környezetet és az odafigyelést. A XIII. kerület jó példája annak, hogy a helyi közösség képes gondoskodni, együttműködni és együtt fejlődni az idősekkel. Összességében, ahol az idősek jól élnek, ott minden korosztály jól érzi magát.

Budapest, 2025. augusztus „ „

Holopné Schramek Kornélia